

Hämeenlinnan sosialidemokraattien vaaliohjelma 2009 – 2012

UUSI HÄMEENLINNA, REILU HYVINVOINTIKAUPUNKI

Hyvinvoinnin punainen lanka

Uudessa Hämeenlinnassa asukas kokee, että me olemme hänestä aidosti kiinnostuneita. Hallinnon, palveluiden ja viranomaistoiminnan tulee kaupungissamme olla laadukasta ja ihmisläheistä. Toimimme sen puolesta, että jokainen hämeenlinnalainen vauvasta vaariin ja mummoon kokee, että kaupunki on hänestä todella kiinnostunut ihmisenä, ei vain veronmaksajana tai kustannusten aiheuttajana.

Kaupungin työnantajana on oltava vahvasti mukana työntekijöidensä hyvinvoinnissa, jotta varmistetaan, että työntekijöitä riittää ja työkyky, tuottavuus sekä laatu vahvistuvat.

Hyvinvoinnin sisältö löydetään kaupungissamme kysymällä ihmisiltä itseltään, mitä heille kuuluu, mihin he haluavat osallistua, mitä he ovat valmiit tekemään ja mitä he tarvitsevat. Tällä luodaan perinteinen usko ihmisen omiin voimavaroihin ja uusi, aito kiinnostus häntä kohtaan.

Mielestämme uudistuvan hyvinvointikaupunkimme tulee keskustella ja tehdä yhteistyötä sujuvasti ja tehokkaasti kansalaistoiminnan, järjestöjen ja yksityisen yritystoiminnan kanssa. Lähipalvelujen tulee olla lähellä. Palvelujen laatuksiteerit on määriteltävä tarkasti. Tilaaja-, tuottaja- ja kilpailutusosaamisesta huolehditaan. Riippumatta palvelun tuottajasta, vastuu palvelun saavutettavuudesta, saatavuudesta, toimivuudesta ja laadusta on aina kaupungilla.

Iloinen, terve ja turvallinen lapsuus ja nuoruus

Lapsiperheiden hyvinvointi

Hämeenlinna on kaupunki, jossa jokaisen lapsen ja nuoren on saatava elää terve, iloinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus. Heidän on saatava tukea vastuullisilta aikuisilta tullen ikätasonsa mukaisesti kuulluksi. Kaupungissamme lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus varttua tasapainoisiksi aikuisiksi, joilla on terve itsetunto. He voivat osallistua ja vaikuttaa itseään ja yhteisöään koskeviin asioihin. Periaatteet ja tavoitteet tukevat myönteisiä asenteita ylläpitäen samanaikaisesti arvokeskustelua perheiden hyvinvoinnista.

Lasten ja nuorten vanhemmille tulee olla tarjolla tukea arjen kasvatustilanteisiin eri tahoilta. Lapset, nuoret ja heidän perheensä saavat tasa-arvoista kohtelua ja palveluja asuinalueestaan riippumatta.

Lasten ja nuorten ongelmat tunnistetaan ja hoidetaan mahdollisimman varhain. Perheillä on käytettävänä heidän tarpeidensa mukaisia lasten hoitopaikkoja ja lähikouluja, erityisosaamista vaativia laadukkaita tukitoimia ja erityispalveluja. Tasokkaat yläkoulut ja lukiot erilaisin oppilaista huolehtimisen keinoin turvaavat nuorten pääsyn jatko-opintoihin. Lasten ja nuorten tarpeet otetaan huomioon kaupunkisuunnittelussa, kaavoituksessa ja rakentamisessa. Ympäristön tulee olla turvallinen ja terveellisiin elämäntapoihin ohjaava.

Lukiomme tekevät yhteistyötä keskenään sekä muiden lukioiden, muiden oppilaitosten ja ympäristön yrittäjien kanssa. Kaksoistutkinnon suorittaminen (lukio + ammattitutkinto) on mahdollista. Nuorilla on laajan yleissivistävän koulutuksen lisäksi aina oikeus monipuoliseen ammattikoulutukseen, johon kuuluu myös vammaisten opiskelijoiden valmentavasta ja kuntouttavasta opetuksesta vastaaminen. Perinteisten kouluttautumismuotojen rinnalla on tarjolla myös vaihtoehtoisia oppimismahdollisuuksia, kuten oppisopimusjärjestelmä. Hämeenlinnaa kehitetään edelleen myös korkeatasoisena ammatillista ja korkea-asteen koulutusta tarjoavana kaupunkina. Koulutuksen ja työn kohtaaminen turvataan huolellisella ja pitkäjänteisellä suunnittelulla.

Korostamme näitä asioita:

- Lapsi- ja nuorisopolitiikkaa harjoitetaan pitkäjänteisesti ja vastuullisesti. Toiminnalle ja palveluille on perustana lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma, jonka toteutumisen seuranta ja päivittäminen tehdään riittävän usein
- Lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä tukevia verkostoja kehitetään. Heidän parissaan on riittävästi aikuisia, siksi tarvitaan riittävästi työntekijöitä, sijaisia, kouluavustajia ja ohjaajia. Nuorisokulttuuritoimintaan panostetaan ja nuorten työllistäminen hoidetaan yhteistyössä kaupungin ja yrittäjien kanssa.
- Perheiden, päivähoidon, neuvoloiden ja koulujen yhteistyössä ongelmiin puututaan varhaisessa vaiheessa.
- Päiväkotien tiloihin panostetaan.
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hyvä yhteistyö turvataan mm. siten, että yksiköt toimivat lähekkäin, jolloin vuorovaikutus ja yhteisten tilojen käyttö on helppoa.
- Aamu- ja iltapäiväkerhojen toimintaa lisätään ja oppilaskuntatoimintaa tuetaan ja kehitetään.
- Panostusta lisätään lasten ja nuorten kasvua tukeviin palveluihin, kuten kouluterveydenhuoltoon ja myös mielenterveystyöhön.
- Perusopetuksessa riittävän tuntikehyksen kautta estetään ryhmä- ja luokkakokojen kasvu ja turvataan pienet valinnaisaineryhmät ja tukiopetustunnit.
- Koulujen kerhotoiminta palautetaan ja nuoria innostetaan osallistumaan sekä niihin että muuhun harrastustoimintaan.
- Lähikoulut pyritään säilyttämään, koulumatkat eivät saa kasvaa liian pitkiksi.
- Oppimisvaikeuksissa olevien oppilaiden tukeminen hoidetaan heidän tarpeitaan vastaavasti.
- Koulunkäyntivaikeuksissa olevia oppilaita tuetaan mielekkäiden kouluratkaisujen löytämisessä ja tarvittaessa vapaa-aikaan liittyvissä asioissa. Yhteistyötä tehdään oppilaiden kotien kanssa.

Terveyttä ja hyvinvointia kaiken ikää

Terveyspalvelut turvataan kaikille niitä tarvitseville pääsääntöisesti julkisina terveysterveyspalveluina. Terveyspalvelujen saanti perustuu asiakkaan tarpeeseen. Palvelun perustana on asiakaslähtöinen ajattelumalli. Asiakasta kohdellaan yksilönä ja kunnioitetaan hänen itsemääräämisoikeuttaan.

Oikeudenmukaisuuden toteuttaminen merkitsee kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta palvelujen saannissa. Toiminnassa toteutetaan järkevä hoidon porrastus ja saumaton hoitoketju.

Hoitohenkilöstön määrä vastaa mitoitussuosituksia ja lisääntyvää palvelujen tarvetta. Voimavaroja suunnataan myös suun terveydenhuoltoon sekä lastenneuvola- ja kouluterveydenhuoltoon kuin myös ikäihmisten terveyden ylläpitoon järjestämällä heille oma neuvolapalvelu. Hoitoa tarvitseva saa välittömän yhteyden perusterveydenhuoltoon ja saa ammattilaisen tekemän hoidon tarpeen arvioinnin viimeistään kolmantena arkipäivänä yhteydenotosta.

Korostamme näitä asioita:

- Asukkaiden palveluiden saanti on oikeudenmukaista ja tasa-arvoista.
- Palvelumaksut ovat tarpeeksi alhaalla, jotta kaikki tarvitessaan pystyvät palveluja käyttämään.
- Palvelut ovat potilaslähtöisiä ja turvallisia.
- Vastuu kaikista kaupungin osoittamista terveystalouksista kuuluu aina kaupungille.
- Työikäisen väestön terveyden myönteisen kehityksen turvaaminen vaatii ehkäisevän työn tehostamista. Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen saatavuus on mahdollista niin työikäisten kohdalla kuin kaikissa ikä- ja kansalaisryhmissä.
- Vammaispalvelut koskevat kaikkia ikäryhmiä ja niitä on saatavilla.
- Kaupunki panostaa monin tavoin kaiken ikäisten asukkaiden terveyden ja toimintakyvyn ylläpitoon ja edistämiseen niin, että he pystyvät suoriutumaan omassa elin- ja toimintaympäristössään tärkeäksi kokemistaan päivittäisistä tehtävistä ja tulevat toimeen ja tuntevat itsensä tarpeelliseksi työelämässä ja yksityisinä ihmisinä. Syrjäytymisen ja köyhyyden ehkäisemiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota panostamalla ajoissa eri toimijoiden ja palveluiden yhteistyöhön.
- Terveystalouden hyvinvoinnin ylläpitoon tarvitaan myös yleisiä, hyvinvointia tukevia toimenpiteitä. Työtä suunnataan myös nykyisten ja lähitulevaisuuden tärkeimpien terveysuhkien ja -ongelmien torjuntaan.

Onnellinen, vireä ja itsenäinen ikääntyminen

Ikääntyneet arvoonsa

Ikäihmisiä ja vanhuksia ei arvioida kustannusten aiheuttajina. Johtavana ajatuksenamme on jokaisen ikääntyneen ihmisenä kunnioittaminen, hänen elämäkokemuksensa arvostaminen, tasavertainen ja oikeudenmukainen kohteleminen, omatoimisuuden edistäminen sekä eheän elämänlaadun luominen turvallisessa ja viihtyisässä ympäristössä.

- Sen vuoksi erityistä huomiota kiinnitetään toimintakyvyn vaalimiseen ja kuntoutumisen mahdollisuuksien lisäämiseen.
- Ikäihmisten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia heitä koskevien asioiden käsittelyyn vahvistetaan vanhusneuvoston edustajan läsnäolo- ja puheoikeudella lautakunnissa, ja sillä että jokainen lautakunta nimeää keskuudestaan vanhusneuvostokummin.

Kotona asumiseen tukea

Ikääntyvän kotona asuminen on aina ensisijainen vaihtoehto toimintakyvyssä tapahtuvasta heikkenemisestä huolimatta.

- Palvelut, tuki ja neuvonta järjestetään niin, että toiminnot tukevat ihmisten kotona ja totutuilla asuinalueilla asumista ja selviytymistä.

- Hoitohenkilöstön määrä vastaa mitoitussuosituksia ja lisääntyvää palvelujen tarvetta. Kotihoidon erilaisten työ- ja toimintatapojen kehittämisen avulla lisätään kotihoidon tehokkuutta ja kykyä vastata oikealla tavalla asiakkaiden hoidon tarpeisiin.

Ennalta ehkäisevään toimintaan panostusta

Ennaltaehkäisevään toimintaan panostetaan muun muassa ehkäisevien kotikäyntien ja ikäihmisten oman aktiviteetin lisäämisen muodossa.

- Hoito- ja palvelutarpeet selvittävän kotikäynnin edellyttämä ikäraja on oltava 75 vuotta. Vanhuksen ja hänen omaistensa mielipiteen kuuleminen henkilökohtaisia palveluja määriteltäessä on tärkeä. Ikäihmisten neuvolatoiminta aloitetaan.
- Vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä otetaan huomioon vertaistoiminta ja ikäihmisten osaamisen hyödyntäminen.
- Vanhus- ja vammaisneuvostojen rooli on kehittämisessä merkittävä, samoin se on myös tärkeä kansalaisvaikuttamisen väylä. Tärkeitä ovat myös vanhusneuvoston jaostot liittyneiden pienten kuntien alueella, niin monitahoisina toimijoina kuin vapaaehtoistoiminnan virittäjinä.

Tarkoituksenmukaisia palveluita ja hoitopaikkoja

Ikäihmisille järjestetään entistä tarkoituksenmukaisempia palveluita niin, että he saavat palveluita oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

- Palvelujen järjestämisessä tarvitaan riittävä, osaava, työhönsä sitoutunut ja motivoitunut henkilökunta. Palveluita voivat tuottaa kaupungin lisäksi yksityiset hoivayrittäjät ja myös yhdistykset. Vastuu palveluista, niiden laadusta ja saatavuudesta kuuluu kuitenkin aina kaupungille.
- Vaihtoehtoisia asumismuotoja kehitetään ja niitä on kasvavan ikäihmisten määrän tarpeita vastaavasti kaupungin eri osissa. Tavallisen vuokra- ja omistusasuntokannan lisäksi tarvitaan riittävästi hoiva- ja palveluasuntoja silloin, kun kotona asuminen ei ole enää turvallista ja tarkoituksenmukaista. Erityisesti dementoituneitten hoitopaikkoja lisätään.

Ikääntyneiden elämän laadun eheys

Ihmisen elämän hyvä laatu tulee säilyä elämän päätepisteeseen saakka.

- Tärkeä tekijä ikäihmisen elämän laadun eheyden säilyttämisessä on mahdollisuus osallistua erilaisiin niin fyysisiin, psyykkisiin kuin sosiaalisestikin aktiivisiin toimintoihin. Tätä edistetään ottamalla huomioon ikäihmisten erityistarpeet muun muassa kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tarjonnassa myös niille ikääntyville, jotka eivät pääse tapahtuma- ja toimintapaikkoihin tai asuvat hoiva- ja palveluasunnoissa.
- Joustavaa joukko- ja palveluliikennettä kehitetään ikääntyneiden pääsemiseksi kulttuuri- ja liikuntapalveluiden lisäksi eri toimintapaikkoihin, kuin myös hoitamaan elämiseen liittyvän asioimisen.
- Ikäihmisen omatoimisen liikkumisen mahdollistamiseksi asumis-, liikenne- ja asiointiympäristö on esteetön ja helppokulkuinen.

Kaupunkilaisia palvelee osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Hämeenlinnan kaupungin suurena haasteena on henkilöstön ikärakenne. Huomattava osa henkilöstöstä on jäämässä eläkkeelle lähivuosina. Kaupunki huolehtii ikääntyvistä työntekijöistään ja panostaa heidän työssä jaksamiseensa ja viihtymiseensä. Voimakas muutos asettaa suuria

haasteita myös uuden työvoiman rekrytoinnille, siksi hyvä työnantajaimago on kaupungillemme tärkeä. Kaupunkikonsernimme henkilöstön hyvinvoinnin ja työnantajan kilpailukyvyn kannalta keskeistä on mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön.

Korostamme näitä asioita:

- Hämeenlinnan kaupunkikonsernin tulee olla reilu, henkilöstönsä hyvinvoinnista ja osaamisesta huolta kantava työnantaja.
- Työn laatua ja tehokkuutta sekä sen kiinnostavuutta ammatti- ja uramahdollisuutena parannetaan vakinaisilla työsuhteilla, panostuksella työntekijöiden osaamiseen ja kannustavalla palkkauksella.
- Työntekijöiden omaa osaamista ja ideoita hyödynnetään palveluiden kehittämisessä entistä enemmän. Organisaation sisäistä innovaatiotoimintaa kannustetaan ja tuetaan.

Ei ainoastaan leivästä - henkinen hyvinvointi ja vireä elämä

Tavoitteenamme on oikeudenmukaisuus, läheisyys ja yhteisöllisyyden arvostus. Maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksella mahdollistetaan riittävien vapaa-aikapalvelujen sijoittuminen palvelemaan kaikkia asukkaita. Liikunta- ja kulttuurilaitosten toimintamahdollisuudet tulee myös turvata. Kaupungin tulee luoda edellytykset sille, että järjestöt ja yhdistykset voivat olla mukana kehittämässä tasapuolisesti liikunta- ja kulttuuripalveluja.

Korostamme näitä asioita:

- Vapaata kansalaistoimintaa tuetaan.
- Asukkaiden lähi- ja arkiliikunnan, lapsi- ja nuorisotyön peruspalvelujen ja ikäihmisten vapaa-ajan palvelupaikkojen tulee olla mahdollisimman lähellä asukkaita. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten, koululaisten ja nuorten liikuntaan ja liikuntamahdollisuuksiin. Liikunnan esteenä eivät saa olla liikuntapaikkamaksut.
- Asukkaiden ikääntymisen asettamat vaatimukset otetaan huomioon ikäihmisille tarkoitettujen liikuntapalvelujen järjestämisessä.
- Kirjastoja on edelleen kehitettävä sivistys- ja kulttuuripalveluna, joka tarjoaa nykyaikaista tietotekniikkaa ja internetin niille, joilla siihen ei muutoin ole mahdollisuutta.

Asukkaat osallistuvat ja vaikuttavat koko kaupungin alueella

Kaupunki ei voi toimia, jos sillä ei ole yhteyttä asukkaisiinsa. Kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään, ja ne ovat tasapuolisia kaupungin koko alueella. Hallinnon tulee sitoutua asukkaiden osallisuuden ja vuorovaikutuksellisen toimintakulttuurin kehittämiseen ja luomiseen. Kaupunkilaisilla on oikeus saada ymmärrettävää tietoa kaupungin päätöksistä ja niiden taustoista. Asiakasdemokratiaa laajennetaan siten, että ihmisillä on aito mahdollisuus vaikuttaa itse mm. päiväkodin, koulun, terveystieteiden ja ikäihmisten palveluiden toimintaan. Palveluiden palautejärjestelmiä kehitetään ja niiden käyttöä päätöksenteon pohjana vahvistetaan.

Korostamme näitä asioita:

- Monipuoliseen kansalaisvaikuttamiseen ja sen kehittämiseen panostetaan.

- Alue toimikuntia kehitetään niin, että ne vaikuttavat oikeasti asioihin ja eri-ikäiset ihmiset pääsevät osallistumaan päätöksentekoon.
- Eri alueitten omaehtoista kansalais- ja järjestötoimintaa arvostetaan ja tuetaan.
- Vanhusneuvoston ja sen jaostojen toiminta turvataan ja sitä kehitetään. Samanlaista toimintaa laajennetaan muillekin palvelusektoreille neuvosto- tai foorumimuotoisena.
- Mahdollisimman avoimesti ja monipuolisesti tiedotetaan kaikissa asioissa, myös niissä yhteisöissä, joissa kaupunki ja sen valitsemat edustajat ovat mukana.
- Asukkaiden mielipiteitä kuunnellaan ennen päätöksentekoa
- Lasten ja nuorten yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen kasvamista ja oppimista ohjataan ja tuetaan.

Hyvä ympäristö ja onnistunut kaavoitus luovat hyvinvointia

Alueiden käyttö ja rakentaminen järjestetään niin, että se luo edellytykset hyvälle elinympäristölle, elinkeinotoiminnalle ja yrittämiselle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Lisäksi turvataan jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun. Tärkeitä tekijöitä ovat suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa.

Kestävän kehityksen periaatteiden tulee olla osa päätöksentekoamme. Hyvä ympäristö on luonnonläheinen, rauhallinen, turvallinen, siisti ja hyvin hoidettu. Palvelut lähellä ja liikenneyhteydet ovat toimivat. Hyvän ympäristön ominaisuuksia ovat myös hyvinvointia tukeva väljyys ja lapsiystävällisyys. Nämä hyvinvointiin vaikuttavat, viihtyisän ympäristön ominaisuudet arvioidaan aina ja otetaan huomioon maankäytössä, kaavoituksessa, rakentamisessa, liikenneratkaisuuksissa ja vesiensuojelussa.

Elinympäristö, asuminen ja puhdas luonto ovat erittäin tärkeitä kaupungin hyvinvointi- ja kilpailutekijöitä. Koko ajan varmistetaan tonttien riittävyys ja monipuolisuus. Liittyneiden pienten kuntien tontit tuovat hyvän lisäyksen riittävyyteen ja monipuolisuuteen. Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja on myös tarjolla. Asumisympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös väestön ikääntymisen tuomat vaatimukset asumiselle, liikkumisympäristölle, palveluiden läheisyydelle ja joukkoliikenteelle.

Vakaa talous ja toimiva elinkeinopolitiikka ovat hyvinvoinnin takeita

Hämeenlinnan elinvoimaisuus vaatii riittävää työvoimaa, työllisyyttä, kasvavaa taloudellista toimeliaisuutta ja jatkuvasti uusiutuvaa yritys rakennetta. Elinkeinojen kehittäminen edellyttää kaupungin yhteistyön syventämistä edelleen koulutuskeskus Tavastian ja Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa. Uuden Hämeenlinnan matkailulla on paljon käyttämättömiä mahdollisuuksia, joihin huomattavaa ja monimuotoista lisäystä antavat liittyneet kunnat. Elinkeinopolitiikan seudullisen yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen on tulevaisuudessakin tärkeää.

Työllisyyden nostamisen ja työllistämisen keskeisiä tehtäviä on työvoimapulan torjumisen lisäksi syrjäytymisen estäminen ja köyhyyden torjunta. Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäiseminen on avainasemassa ja myös rekrytoinnin edelleen kehittäminen. Heti peruskoulun jälkeen mahdollistettavalla ammatillisesti painottuvalla lisäopetuksella ehkäistään nuoren jääminen työelämän ulkopuolelle ja estetään syrjäytymistä. Samoin ammatillinen oppisopimus- ja aikuiskoulutus ehkäisee työttömyyttä jo ennalta ja auttaa työssä jaksamista. Ihmiset on koulutettava

ammatteihin, joissa työvoimasta on kysyntää. Maahanmuuttajien kotouttamiseen ja työllistämiseen panostetaan yhä enemmän. Seudullinen työllisyysstrategia on tehokkaan työllisyydenhoidon ja työvoiman saannin tukena.

Nuoret osaajat on saatava jäämään Hämeenlinnan seudulle. Heidän ammattiosaamisensa on tärkeää yritysten kehittämistyössä ja elinkeinoelämän tulevaisuuden turvaamisessa. Yritysten sukupolven- ja muissa omistajanvaihdostilanteissa elinkeinopolitiikan tulee olla auttajana toimivan yritys-elämän varmistamiseksi.

Kaupunkimme hyvinvoinnin perusta on terve ja toimiva talous. Kaupunkikonsernin kaikkien osien ja yhtiöiden talouden on tuettava omistajansa taloutta. Vain terveen ja toimivan talouden avulla kaupungilla on edellytykset järjestää ne lasten, nuorten ja lapsiperheiden, työikäisten ja ikäihmisten, koulutuksen, liikunnan, kulttuurin ja harrastusten sekä teknisen infrastruktuurin palvelut eli kaikki ne hyvinvointipalvelut, joita kaupunkimme elinvoimaisuus ja vetovoima edellyttävät. Hyvinvointipalveluja ei ole ilman kestävästä taloudesta. Uuden Hämeenlinnan menestys heijastaa hyvinvointia koko seudulle.

